

**АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС; ФІНАНСОВЕ ПРАВО;
ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО**

УДК 342.95

DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2025.6.11>

КАЛЬЧУК О.М.

**МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИХ ЗАСАД
РЕАЛІЗАЦІЇ КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ В ОРГАНАХ ПРОКУРАТУРИ****METHODOLOGY FOR RESEARCHING THE ADMINISTRATIVE
AND LEGAL PRINCIPLES OF IMPLEMENTING PERSONNEL POLICY
IN PROSECUTOR'S OFFICES**

Стаття присвячена розкриттю методології дослідження адміністративно-правових засад реалізації кадрової політики в органах прокуратури. Підкреслено, що доктринальні положення філософії права щодо рівнів методології правового пізнання (концептуального та інструментального) є основою формування методологічного підходу до розкриття сутності і змісту адміністративно-правових засад реалізації кадрової політики в органах прокуратури. Така основа характеризується поліаспектністю обраного концептуального підходу та об'єктивно пов'язаного із ними категоріально-понятійного апарату, в якому відтворюються, відображаються сутнісні ознаки та характерні особливості досліджуваного правового явища. Зазначено, що вказаний філософсько-правовий зв'язок дозволяє об'єднати в одне ціле концептуальний та інструментальний рівні методології правового пізнання досліджуваного правового явища. Концептуальний рівень представлений аксіологічним підходом, а інструментальний – належним понятійно-категоріальним апаратом. Застосування аксіологічного підходу до наукового аналізу дозволило вказати про те, що сутність адміністративно-правового регулювання, яка іманентна публічно-правовим відносинам адміністративного неюрисдикційного та юрисдикційного змісту, виявляється через теоретико-правову модель, висхідним началом якої є принцип верховенства права. Доктринальні підходи щодо визначення онтології та гносеології є основою формування погляду щодо комплексного онтолого-гносеологічного підходу до розкриття змісту адміністративно-правових засад реалізації кадрової політики в органах прокуратури, який передбачає процес правопізнання цього явища з точки зору об'єктивної правової реальності, яка іманентна існуючим соціальним, у тому числі – політичним – процесам, що відбуваються у суспільстві і державі та визначають необхідність врахування соціальних запитів щодо законності процесу реалізації кадрової політики та конституційного призначення прокуратури. Такий комплексний підхід відповідає діалектичному характеру наукового пошуку і дозволяє розглянути виділені філософські методи у їх єдності та взаємозв'язку, гарантуючи, тим самим, цілісність та усебічність наукового аналізу.

Ключові слова: *кадрова політика, прокуратура, адміністративно-правові засади, методологія, правове пізнання.*

The article is devoted to the disclosure of the methodology for studying the administrative-legal principles of implementing personnel policy in prosecutor's offices. It is emphasized that the doctrinal provisions of the philosophy of law regarding the

levels of the methodology of legal cognition (conceptual and instrumental) are the basis for the formation of a methodological approach to revealing the essence and content of the administrative-legal principles of implementing personnel policy in prosecutor's offices. Such a basis is characterized by the multifaceted nature of the chosen conceptual approach and the objectively related categorical-conceptual apparatus, in which the essential features and characteristic features of the legal phenomenon under study are reproduced and reflected. It is noted that the indicated philosophical-legal connection allows combining the conceptual and instrumental levels of the methodology of legal cognition of the legal phenomenon under study into one whole. The conceptual level is represented by an axiological approach, and the instrumental level is represented by the appropriate conceptual-categorical apparatus. The application of the axiological approach to scientific analysis allowed us to indicate that the essence of administrative and legal regulation, which is inherent in public legal relations of administrative non-judicial and judicial content, is revealed through a theoretical and legal model, the ascending principle of which is the principle of the rule of law. Doctrinal approaches to the definition of ontology and epistemology are the basis for forming a view on a complex ontological and epistemological approach to revealing the content of administrative and legal principles of the implementation of personnel policy in prosecutor's offices, which involves the process of legal knowledge of this phenomenon from the point of view of objective legal reality, which is inherent in existing social, including political, processes taking place in society and the state and determines the need to take into account social requests regarding the legality of the process of implementing personnel policy and the constitutional purpose of the prosecutor's office. Such a comprehensive approach corresponds to the dialectical nature of scientific research and allows us to consider the selected philosophical methods in their unity and interconnection, thereby guaranteeing the integrity and comprehensiveness of scientific analysis.

Key words: *personnel policy, prosecutor's office, administrative and legal principles, methodology, legal knowledge.*

Вступ. Безпрецедентні виклики національній безпеці України у зв'язку із збройною агресією росії визначили необхідність забезпечення оперативності, адекватності реагування на них, формування та впровадження відповідних заходів, які стосуються не тільки військової, а й правоохоронної та правозахисної сфер діяльності державних інституцій, мобілізації їх зусиль у нівелюванні та подоланні викликів. Безпекова спрямованість таких заходів та пріоритет їх застосування визначає особливе значення правоохоронної складової у охороні і захисті конституційних прав громадян в екстраординарних умовах воєнного стану, що потребує принципового перегляду організації виконання правоохоронної та правозахисної функцій держави.

Комплексним стратегічним планом реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023 – 2027 роки, схваленим Указом Президента України від 11 травня 2023 року № 273/2023 наголошено на комплексному характері змін у системі органів правопорядку, які мають стосуватись, у тому числі кадрової роботи, гарантування високопрофесійного кадрового забезпечення, мінімізації корупційних ризиків, вирішення низки проблемних питань, серед яких – неефективність органів досудового розслідування та прокуратури. Слід вернути увагу на ту обставину, що у названому нормативно-правовому акті стратегія реформування визначається стосовно органів правопорядку та прокуратури із віднесенням їх до сектору безпеки і оборони як невід'ємної складової. Такий підхід уможливило напрямки удосконалення системи управління ними із закріплення вимог «раціональної побудови й спроможності ефективно виконувати свої функції шляхом оптимізації ресурсів відповідно до визначених законом повноважень» (п.п. 4.1. п. 4. Розділ II). У напрямку кадрової роботи – впровадження ключових показників ефективності (КПІ) як основи оцінки визначення професійної спроможності виконання органами правопорядку та прокуратури функцій, згідно чинного законодавства (п.п. 4.3. п. 4. Розділ II), що означає принципову зміну підходу до оцінки якості роботи із виключенням статистичних показників [1]. Окремим пунктом виділено антикорупційну превенцію, у тому числі – постійний моніторинг «застосування єдиних критеріїв і стандартів доброчесності» (п.п. 4.5. п. 4. Розділ II). Вказано про професійну компетентність, заслуги та доброчесність як основу добору та службової кар'єри органів правопорядку та прокуратури, прозорість управління та дотримання принципу гендерної рівності (п.п. 4.6. п. 4. Розділ II) [2]. Планові заходи щодо реформування органів

правопорядку та прокуратури стосуються розробки стратегії роботи з кадрами (Human Resources Management Strategy) [1]. Тобто фактично мова йде про стратегію управління персоналом, яка побудована на якісній підтримці кожного члену колективу та досягненні мети – забезпечення комфортного середовища у колективі та оптимізації усіх робочих процесів [3].

Зазначені вище стратегічні напрямки інституційної реорганізації у системі органів прокуратури, її кадрового забезпечення у взаємозв'язку із процесами реформування органів правопорядку визначають необхідність наукового, методологічно обґрунтованого супроводження, що має стати основою формування оптимальної, гнучкої, адаптивної до плінних умов суспільно-політичних процесів моделі системи прокуратури. При цьому окремої уваги потребує проблема ефективності кадрової політики в органах прокуратури, вирішення якої безпосередньо впливає на результативність виконання органами прокуратури конституційно визначених функцій. Ефективна кадрова політика в органах прокуратури та її належна реалізація є одним з елементів конституційно закріпленого механізму держави, що забезпечує і здійснює захист незалежності, суверенітету, територіальної цілісності України від військової агресії росії.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Методологія правового пізнання проблеми сутності і змісту кадрової політики в органах прокуратури ґрунтується на роботах з філософії права, наукових напрацюваннях з теорії права, окремих галузевих юридичних наук, зокрема – конституційного та адміністративного права. Так, можна вказати наукові аналітичні роботи В. Б. Авер'янова, О. О. Бандури, Л. Р. Білої-Гіунової, О. В. Зайчука, Ю. М. Оборотова, Н. М. Оніщенко та інших. Існуючі наукові напрацювання є тією основою, на якій ґрунтується поглиблений науковий пошук методології дослідження адміністративно-правових засад реалізації кадрової політики в органах прокуратури із врахуванням їх галузевого характеру.

Постановка завдання. Мета статті полягає у розкритті сутності методології дослідження адміністративно-правових засад реалізації кадрової політики в органах прокуратури.

Результати дослідження. Праворозуміння методології корелюється із визначенням методології правового пізнання як системи засобів, прийомів та інструментів осмислення права або окремих правових явищ. Вона включає і себе методологічні засоби та інші конструкції, які є логічно розподіленими за концептуальним та інструментальним рівнями. Концептуальний рівень містить парадигми, методологічні принципи та концептуальні підходи, теорії і концепції, які визначають загальний стан та спрямованість правового пізнання, виконують функцію наукового позиціонування дослідження. Інструментальний рівень охоплює методи, концепти, категорії, поняття, тобто ті інструменти, які виконують евристичну функцію [4, с.460].

Наведені положення доктрини філософії права містять юридичну формулу наукового аналізу сутності методології правового пізнання змісту кадрової політики в органах прокуратури у адміністративно-правовому аспекті її реалізації. Принагідно можна було би вказати про доцільність формування концепцій, принципів та концептуальних підходів, які дозволяють розкрити місце виконуваного дослідження у структурі наукових знань. Разом з тим, галузевий характер наукового пошуку, обумовлений адміністративно-правовим характером дослідницької розвідки визначає потребу пріоритету розкриття концептуального підходу до вивчення виділеної проблеми, залишаючи поза уваги парадигми, принципи та концепції, розкриття яких характерне для досліджень філософсько-правового та загально теоретичного змісту стосовно осмислення правових явищ.

Так, парадигми правового пізнання – це сукупність світоглядних, філософсько-правових, загальнотеоретичних основ юриспуденції, які визначають домінування тих чи інших принципів мислення про права, осягнення його як соціального феномену. Концепції та теорії у методології правового пізнання є сполучною ланкою між концептуальним та інструментальним рівнями методології. Методологічні принципи – пізнавальні установки імперативного характеру, які визначають загальну спрямованість сприйняття природи права [4, с.460-461].

Якщо ж розкривати зміст концептуального підходу у системі методології правового пізнання, то з позицій філософії права його визначають як загальну стратегію дослідження, що спрямована на представлення права з позицій деякої, насамперед, сформованої, фундаментальної ідеї або аксіоматичної засади [4, с.461]. Таке праворозуміння змісту концептуального підходу дозволяє виділити його як основну структурну складову у системі методології правового пізнання, зважаючи на наступне. Обрання та застосування концептуального підходу дозволяє дослідити кадрову політику в органах прокуратури у адміністративно-правовому вимірі її реалізації як правового явища, що характеризується цілісністю, відносною відокремленістю від інших правових явищ (завдяки специфічному предмету, характерному тільки для нього) та, водночас,

зв'язком із іншими правовими явищами, насамперед, системою організації державної влади, зв'язком прокуратури і судів, місцем прокуратури у судовій системі та інш.

У юриспруденції найпоширенішими та найчастіше використовуваними виділяють такі концептуальні підходи: а) аксіологічний – загальна стратегія дослідження, яка спрямована на представлення та сприйняття права з точки зору його відповідності цінностям, що мають забезпечуватися правом або виступати його змістом (А. О. Фальковський); б) антропологічний – заснований на досягненнях та ідеях соціальної антропології стратегія дослідження, в якому право розглядається з позицій культурного різноманіття (Д. А. Гудима); в) герменевтичний – пов'язаний із концепцією текстуально-символьної, комунікативної природи права стратегія дослідження, що спрямована на розкриття інтерпретаційних аспектів правової реальності (В. В. Дудченко) та ін. [4, с.461].

Серед перелічених концептуальних підходів привертає увагу, насамперед, аксіологічний підхід, завдяки використанню якого можливий науковий аналіз кадрової політики в органах прокуратури у адміністративно-правовому аспекті її реалізації, виходячи з її відповідності тим цінностям, які забезпечуються правом або виступають його змістом (за А. О. Фальковським).

При цьому про цінності як основу концептуального підходу у методології дослідження виділеної проблеми зазначаємо у значенні з'ясування механізмів реалізації загальнолюдських цінностей юридичними методами. Цінності права визначаються у значенні загальнолюдських цінностей, які впроваджуються правом у життя суспільства [5, с.14 – 17].

Методологія правового пізнання проблеми сутності і змісту адміністративно-правових засад реалізації кадрової політики в органах прокуратури характеризується неупередженим, об'єктивно обумовленим підходом до відтворення тенденцій і закономірностей виникнення, зміни і припинення адміністративно-правових відносин у виділеній сфері, особливостей запровадження, формального закріплення та застосування заходів і засобів адміністративно-правового регулювання кадрового забезпечення органів прокуратури. Разом з тим, необхідно виділити та охарактеризувати кадрову політику з позицій соціально-правових, уводячи її до правового поля, що передбачає проведення теоретико-правового аналізу сутності, змісту та особливостей адміністративно-правових засад реалізації кадрової політики у взаємозв'язку із соціальними і політичними процесами, що відбуваються, тенденціями та пріоритетами державної правової політики щодо місця прокуратури у механізмі держави.

Сутність усієї сукупності виділених методологічно значимих наукових завдань характеризується поліструктурністю, а дослідження правових явищ за таким підходом відповідає загальному завданню науки щодо неупередженого висвітлення реальності, виявлення та формулювання закономірностей розвитку процесів, які охоплює аналізоване явище. Зазначене безпосередньо відноситься до адміністративно-правового явища кадрового забезпечення, яке, будучи у зв'язку із соціально-політичними процесами, що відбуваються у суспільстві і державі, набуває характер кадрової політики. При цьому юридичний зміст кадрової політики відтворюється у нормах права, що регулюють правовідносини з приводу визначення стратегій і процедур формування кадрового потенціалу, службової кар'єри та її завершення, гарантій законності процедур кадрового забезпечення.

Вказана теоретична формула, що розкриває зміст кадрової політики у її юридичному значенні, спираючись на методологію правопізнання, будучи конкретизована предметно та застосована до проблеми кадрової політики в органах прокуратури, дозволяє «звузити» предмет наукового аналізу, відповідно сутності належного правового впливу. Разом з тим, загальнометодологічний підхід до дослідження виділеного правового явища також потребує належної предметної конкретизації із використанням наукового підходу «від загального до конкретного», межі якого визначаються сутністю аналізованого явища.

Логіка дослідження виділеної проблеми адміністративно-правових засад реалізації кадрової політики в органах прокуратури визначає аналіз діалектичного методу, який в юриспруденції визначається як метод пізнання правової реальності у її цілісності, розвитку та суперечливості. Діалектичний метод базується на раціональному пізнанні предмета в єдності його протилежностей та в розвитку [6, с.216-217]. Діалектичний метод правового пізнання адміністративно-правових засад реалізації кадрової політики в органах прокуратури є основою розкриття зазначених засад, насамперед, у єдності їх соціального та управлінського змісту й юридичної форми. Соціальний зміст виявляється у пізнанні зазначених засад як соціальних феноменів, в основі якого лежать теоретичні та світоглядні проблеми впливу соціальних процесів, які відбуваються у суспільстві, державі на генезис адміністративно-правового регулювання відносин, пов'язаних

із формуванням, розвитком, трансформацією процесів комплектування та використання персоналу в органах прокуратури. Управлінський зміст вказаних засад виявляється у цілеспрямованому, організуючому, упорядковуючому характері виконуваних функцій та компетенцій суб'єкта реалізації кадрової політики на об'єкт реалізації. Юридична форма адміністративно-правових засад реалізації кадрової політики означає зовнішній вияв норм адміністративного права, які регулюють визначені вище відносини у формі нормативних актів (насамперед, законодавчих актів). Слід вказати і на вплив генезису юридичної форми на межі, характер соціальних виявів вказаних засад, а також характер управлінського впливу.

Зазначена теоретична конструкція підтверджується історією розвитку інституту прокуратури та динамікою підходів до формування персоналу, включно із професійними вимогами. Останній приклад трансформацій підходів до процедур комплектування органів прокуратури – робота та впровадження професійного стандарту «Прокурор» від 26 грудня 2024 року. Прийняття такого стандарту спрямоване на уніфікацію та офіційне затвердження вимог щодо професійної діяльності прокурорів, дозволяє забезпечити прозорість процедур кадрового забезпечення органів прокуратури фахівцями на посадах прокурорів.

Застосування діалектичного методу у дослідженнях проблеми розкриття юридичного змісту адміністративно-правових засад реалізації кадрової політики в органах прокуратури передбачає виявлення та характеристики об'єктивно існуючих суперечностей у динаміці їх розвитку, причинами яких виступають протиріччя у нормативній регламентації, а також між закріпленими правовими вимогами та практикою застосування чинного законодавства. Наявність таких протиріччя не завжди пов'язана із настанням негативних наслідків, але є джерелом пошуку шляхів вдосконалення, оптимізації, забезпечення відповідності існуючим процесам, що відбуваються у системі права України. Як приклади, можна навести наступні:

- співвідношення норм ст. 131-1 Конституції України, де визначено функції прокуратури та відповідних норм ч. 1 ст. 2 Закону України «Про прокуратуру» щодо: представництва інтересів громадянина (передбачено п. 2 ч. 1 ст. 2 Закону України «Про прокуратуру» [7]); нагляду за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян (передбачено п. 4 ч. 1 ст. 2 Закону України «Про прокуратуру»). Поряд із цим ч. 3 ст. 2 Закону України «Про прокуратуру» встановлено заборону покладання на прокуратуру функцій, не передбачених Конституцією України;

- вимоги п. 5 ч. 1 ст. 3 Закону України «Про прокуратуру» щодо незалежності прокурорів та дієвістю гарантій забезпечення реалізації цієї вимоги;

- щодо сучасного стану інституційної побудови системи прокуратури та необхідністю запровадження військової прокуратури, що гарантує відповідність умовам воєнного стану та інш.

Адекватне врахування існуючих протиріччя у діяльності органів прокуратури та їх кадровому забезпеченні у межах визначених та закріплених нормативно засад кадрової політики передбачає застосування компаративного методу як основи порівняльно-правового аналізу.

Його першою, найважливішою особливістю є те, що він спрямований на дослідження не тільки не одного об'єкта або не одного стану об'єкта, а на «одне, друге та інше», а результатом його застосування є загальне і різне, універсальне й унікальне. Компаративний метод спрямований на встановлення як загального у різному (універсальність), так і відсутності загального (унікальність). Третьою особливістю компаративного методу є його прояв у тому, що первинним є встановлення, виокремлення, описування розходжень, що існують у реальності, а не у свідомості дослідника. Четверта особливість – встановлення не тільки наявності розходжень, а й їх відсутності, що бере свій початок у методі протиставлення, а результатом – інтерпретація доцільності вивчення відсутності певних властивостей. П'ята особливість компаративного методу полягає у реалізмі компаративістики, визначення різниці у правовій реальності [8, с. 238-240].

Для дослідження адміністративно-правових засад реалізації кадрової політики в органах прокуратури застосування компаративного методу формує науковий підхід щодо визначення спільного і різниці між службою в органах прокуратури, державною службою (насамперед, у її вузькому розумінні, відповідно Закону України «Про державну службу») та публічною службою. Крім того, важливим є питання про порівняння засад дисциплінарної відповідальності прокурорів із відповідними міжнародними стандартами гарантування законності їх діяльності.

Застосування діалектичного методу дозволяє сприймати кадрову політику як динамічний процес, який постійно розвивається, постійно звертаючись до вимог міжнародних стандартів функціонування прокуратури, враховуючи стан забезпечення національної безпеки,

політико-правові процеси, які відбуваються у державі, стан розвитку євроінтеграції та, відповідно імплементацію у чинне законодавство матеріальних і процедурно-процесуальних стандартів реалізації прокурорами компетенцій тощо. Зазначене передбачає дослідження особливостей процесу комплектування персоналом на різних етапах історичного розвитку інституту прокуратури; трансформацію вимог до професійних компетентностей прокурорів, стан їх унормування та оцінювання; генезис дисциплінарної відповідальності прокурорів; рівень впровадження та дієвості антикорупційних вимог; динаміка гарантій незалежності прокурорів.

По суті, застосування діалектичного методу дослідження адміністративно-правових засад реалізації кадрової політики в органах прокуратури гарантує відповідність наукового пошуку та отриманих висновків і рекомендацій реальності, врахування причинно-наслідкових зв'язків між існуючою ситуацією у різних аспектах реалізації кадрової політики та витоків її виникнення та існування. Діалектичний метод є основою розкриття адміністративно-правових засад у системному зв'язку зовнішніх і внутрішніх чинників, які на них впливають, дозволяє виявити існуючі суперечності та запропонувати обґрунтовані шляхи їх подолання через пропозиції організаційного та правового змісту, а, у разі потреби – сформулювати концептуально значимі підходи та програми на перспективу.

Онтологія як філософський метод правового пізнання досліджуваної проблеми є методологічною основою вивчення різних фактів, тенденцій, закономірностей, які характерні для процесів реалізації кадрової політики в органах прокуратури та, набуваючи правове значення, трансформуються у правову реальність.

Такий зміст онтології як методологічної основи правопізнання адміністративно-правових засад реалізації кадрової політики в органах прокуратури ґрунтується на праворозумінні онтології права (від грецького *ontos* – суще, буття і *logos* – слово, вчення). Онтологія права – вчення про буття права; розділ філософії права, що досліджує питання про структуру, сутність та умови існування права, про те, що є правом і як воно можливе, або питання про специфіку правової реальності. По суті, онтологія права вивчає питання про буття права, про правову реальність, належності права до певного типу реальності [9, с.539].

У дослідженні адміністративно-правових засад реалізації кадрової політики в органах прокуратури онтологія дозволяє сформулювати понятійно-категоріальний апарат, а саме – визначення адміністративно-правових засад, кадрової політики в цілому та її окремих елементів, встановити місце і значення кадрової політики для функціонування системи органів прокуратури, дослідити сутність служби в органах прокуратури, процедури розробки й прийняття нормативних актів та актів індивідуальної дії у сфері кадрової політики та її реалізації. Гносеологія дослідження адміністративно-правових засад реалізації кадрової політики передбачає розкриття їх змісту у правовій дійсності, що передбачає належну нормативну регламентацію, врахування специфіки інституційної побудови системи органів прокуратури, процедури реалізації кадрової політики, критичний аналіз існуючого стану справ щодо реалізації кадрової політики, дієвості гарантій законності реалізації, дотримання вимоги добросовісності при комплектуванні кадрів прокуратури.

Висновки. Доктринальні положення філософії права щодо рівнів методології правового пізнання (концептуального та інструментального) є основою формування методологічного підходу до розкриття сутності і змісту адміністративно-правових засад реалізації кадрової політики в органах прокуратури. Така основа характеризується поліаспектністю обраного концептуального підходу та об'єктивним пов'язаного із ними категоріально-понятійного апарату, в якому відтворюються, відображаються сутнісні ознаки та характерні особливості досліджуваного правового явища. Вказаний філософсько-правовий зв'язок дозволяє об'єднати в одне ціле концептуальний та інструментальний рівні методології правового пізнання досліджуваного правового явища. Концептуальний рівень представлений обраним концептуальним підходом – аксіологічним, а інструментальний – належним понятійно-категоріальним апаратом. Застосування аксіологічного підходу до наукового аналізу дозволяє попередньо вказати про те, що сутність адміністративно-правового регулювання, що іманентна публічно-правовим відносинам адміністративно-неюрисдикційного та юрисдикційного змісту, виявляється через теоретико-правову модель, висхідним началом якої є принцип верховенства права.

Доктринальні підходи щодо визначення онтології та гносеології є основою формування погляду щодо комплексного онтолого-гносеологічного підходу до розкриття змісту адміністративно-правових засад реалізації кадрової політики в органах прокуратури, який передбачає процес правопізнання цього явища з точки зору об'єктивної правової реальності, яка іманентна існуючим соціальним, у тому числі – політичним – процесам, що відбуваються у суспільстві

і державі та визначають необхідність врахування соціальних запитів щодо законності процесу реалізації кадрової політики та конституційного призначення прокуратури. Такий комплексний підхід відповідає діалектичному характеру наукового пошуку і дозволяє розглянути виділені філософські методи у їх єдності та взаємозв'язку, гарантуючи, тим самим, цілісність та усебічність наукового аналізу.

Список використаних джерел:

1. Крапивин Євген. Уряд схвалив План заходів з реформи органів правопорядку на 2023-2027 роки: куди рухається реформа органів правопорядку та прокуратури. Центр політико-правових реформ. 29.08.2024: <https://pravo.org.ua/blogs/uryad-shvalyv-plan-zahodiv-z-reformy-organiv-pravoporyadku-na-2023-2027-roky-kudy-ruhayetsya-reforma-organiv-pravoporyadku-ta-prokuratury/> (дата звернення 01.10.2024).
2. Про Комплексний стратегічний план реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023-2027 роки: Указ Президента України від 11 травня 2023 року № 273/2023. Офіційний вісник України від 31.05.2023. № 51. Стор. 9. Стаття 2823: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/273/2023#Text> (дата звернення 20.10.2024).
3. Задачі та виклики HRM: все, про що вам варто знати. Офіційний сайт HURMA. 2 березня 2023. <https://hurma.work/blog/zadachi-ta-vyklyky-hrm-vse-pro-shho-vam-var-to-znaty/> (дата звернення 10.10.2024).
4. Оборотов Ю. М., Горобець К. В. Методологія правового пізнання. Велика українська юридична енциклопедія : у 20 т. Х. : Право, 2016. Т. 2 : Філософія права / редкол.: С. І. Максимов (голова) та ін. ; Нац. Акад. прав. Наук України; Ін-т держави і права імені В. М. Корецького НАН України ; Нац. Юрид. Ун-т імені Ярослава Мудрого. 2017. 1128 с.
5. Бандура О. О. Аксиологія права, правова аксіологія. Велика українська юридична енциклопедія : у 20 т. Х. : Право, 2016. Т. 2 : Філософія права / редкол.: С. І. Максимов (голова) та ін. ; Нац. Акад. прав. Наук України; Ін-т держави і права імені В. М. Корецького НАН України ; Нац. Юрид. Ун-т імені Ярослава Мудрого. 2017. 1128 с.
6. Костицький М. В. Діалектичний метод в юриспруденції. Велика українська юридична енциклопедія : у 20 т. Х. : Право, 2016. Т. 2 : Філософія права / редкол.: С. І. Максимов (голова) та ін. ; Нац. Акад. прав. Наук України; Ін-т держави і права імені В. М. Корецького НАН України ; Нац. Юрид. Ун-т імені Ярослава Мудрого. 2017. 1128 с.
7. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 №1697-VII. ВВР. 2015. № 2-3. Ст.12 (зі змінами відповідно Закону України № 4560-IX від 31.07.2025). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text> (дата звернення 09.08.2025).
8. Правова доктрина України : у 5 т. Х. : Право, 2013. Т. 1 : Загальнотеоретична та історична юриспруденція/ В. Я. Тацій, О. Д. Святоцький, С. І. Максимов та ін. ; за заг. Ред. О. В. Петришина. 976 с.
9. Максимов С. І. Онтологія права, правова онтологія. Велика українська юридична енциклопедія : у 20 т. Х. : Право, 2016. Т. 2 : Філософія права / редкол.: С. І. Максимов (голова) та ін. ; Нац. Акад. прав. Наук України; Ін-т держави і права імені В. М. Корецького НАН України ; Нац. Юрид. Ун-т імені Ярослава Мудрого. 2017. 1128 с.

Дата першого надходження статті до видання: 14.10.2025

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 10.11.2025

Дата публікації (оприлюднення) статті: 24.11.2025